

DOKTORANTŪROS STUDIJŲ DALYKO SANDAS

Dalyko pavadinimas	Mokslo kryptis (šaka) kodas	Fakultetas	
Skaitymo istorija ir teorija	Komunikacija ir informacija 08S	Komunikacijos	
Studijų būdas	Kreditų skaičius	Studijų būdas	Kreditų skaičius
Paskaitos		Konsultacijos	2 ECTS
Individualus	5 ECTS	Seminarai	
Dalyko anotacija			
<p>Skaitymo kultūros, knygos kultūros ir knyginės kultūros samprata. Lektologija, skaityba, skaitomumas ir skaitymo istorija. Psichologiniai, fiziologiniai, socialiniai, komunikaciniai skaitymo tyrimų aspektai. Metodologinės skaitymo kultūros tyrimų paradigmos. Kultūros antropologijos, mikroistorijos, emocijų istorijos tyrimai skaitymo pažinimo kontekste. Skaitymas ir komunikacija. Skaitymo istorijos šaltiniai. Paratekstai, knygos (nuosavybės) ženklai ir marginalijos. Knygų „graffiti“. Masiniai skaitymo šaltiniai (katalogai, inventoriai, prenumeratorių sąrašai), jų analizės ypatumai ir interpretacijos. Skaitymo ir rašymo strategijos antikoje, viduramžiais ir naujaisiais laikais. Retorinis diskursas ir tylusis skaitymas. Agresyvusis skaitymas. Raštingumo kaita ir įtaka mnemoteknikai ir skaitymo praktikoms. Skaitymas sakymo ir rašymo kontekste: kultūros modelių tvermė ir kaita. Viešoji ir privati skaitymo erdvė. Laikraštis ir žurnalas kaip masinės komunikacijos priemonė. Klubas-skaitykla ir viešoji biblioteka Švietimo epochoje. Informacinė erdvė ir skaitymas. Skaitančios ir informacinės bendruomenės. Knygų repertuaro kaita. Skaitymo revoliucijos samprata, turinys ir interpretacijos. Tautinis ir religinis skaitymo kontekstas. Cenzūra ir skaitymas. Politiniai XX a. režimai ir skaitymas. Skaitymas ir propaganda. Kino, radijo, televizijos ir interneto įtaka skaitymo formai ir turiniui. Skaitymas ir komunikacija „globaliame kaime“. Skaitymas ir skaitmeninė kultūra. Skaitymas ekranuose. Skaitmeniniai skaitymo įrenginiai, programinė įranga ir jų įtaka skaitymui. Skaitomo teksto suvokimas ir skaitymo taktikos skirtinguose skaitymo įrenginiuose bei popieriuje. Akių sekimo technologijos panaudojimas skaitymo tyrimuose.</p>			
Pagrindinė literatūra			
ALIŠAUSKAS, Vytautas. <i>Sakymas ir rašymas. Kultūros modelių tvermė ir kaita Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje</i> . Vilnius: Aidai, 2009. 260 p. ISBN 9789955656715.			
CAVALLO, Guglielmo; CHARTIER, Roger. <i>A history of reading in the West</i> . Amherst: University of Massachusetts Press. 1999. 478 p. ISBN 9781558494114.			
CHARTIER, Roger. <i>Forms and meanings: texts, performances, and audiences from codex to computer</i> . Philadelphia: University of Pennsylvania Press. 1995. 128 p. ISBN 9780812215465.			
FISCHER, Steven Roger. <i>A history of reading</i> . London: Reaktion books. 2004. 384 p. ISBN 9781861892096.			
<i>Good book, good library, good reading. Studies in the history of the book, libraries and reading from the network HIBOLIRE and its friends</i> / Aušra Navickienė, Ilkka Mäkinen, Magnus Torstensson, Martin Dyrbye and Tiiu Reimo (eds.). Tampere: Tampere University Press and Authors, 2013. 320 p. ISBN 9789514491429.			
<i>Lietuvių mentalitetai: tautinė istorija ir kultūros problemos: kolektyvinė monografija</i> / Vytautas Berenis, Gintaras Beresnevičius ir Almantas Samalavičius, Virginijus Savukynas. Vilnius: Kultūros, filosofijos ir meno institutas, 2002. 273, [1] p. ISBN 9986638313.			
MANGUEL, Alberto. <i>The history of reading</i> . New York: Viking Press, 1997. 384 p.			
NAUDE, Gabrielis. <i>Patarimai kuriančiam biblioteką</i> / Arvydas Pacevičius (sud.); iš prancūzų kalbos vertė Vidas Račius. Vilnius, 2007. 227 p. ISBN 9789955331261.			

<p>PACEVIČIUS, Arvydas. Bibliotekos. Mokyklos. Skaitymas. In <i>Lietuvos Didžiosios Kunigaikštijos kultūra: tyrinėjimai ir vaizdai</i> / Vytautas Ališauskas, Liudas Jovaiša, Mindaugas Paknys, Rimvydas Petrauskas, Eligijus Raila (sud.). Vilnius: Aidai, 2001. p. 94–108; 378–396; 655–673. ISBN 9955445262.</p>			
<p>PACEVIČIUS, Arvydas. <i>Vienuolynų bibliotekos Lietuvoje 1795–1864 metais. Dingęs knygos pasaulis</i>. Vilnius: Versus Aureus, 2005. 311 p. ISBN 9955601795.</p>			
<p><i>Vilniaus viešosios bibliotekos dienoraštis 1910–1911</i> = Дневникъ Виленской публичной бібліотеки 1910–1911. Sudarytojas ir parengėjas Arvydas Pacevičius. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla, 2014. 178 p. ISBN 978-609-459-462-5.</p>			
<p>Wolf, M., & Stoodley, C. J. (2007). Proust and the squid: The story and science of the reading brain. New York, NY: HarperCollins.</p>			
<p>Carr, N. G. (2010). The shallows: What the Internet is doing to our brains. New York: W.W. Norton.</p>			
<p>GRIGAS, Vincas; ŠUMINAS, Andrius; GUDINAVIČIUS, Arūnas, GRIGALIŪNAS, Modestas. Šiuolaikinės medijos ir informacija: požeminiai garažai Google karalystėje. Vilnius : Akademine leidyba, 2016. – 248 p. ISBN 978-9955-33-700-3.</p>			
<p>GUDINAVIČIUS, Arūnas (2016). Towards understanding the differences between reading on paper and screen: measuring attention changes in brain activity. <i>Libellarium: journal for the research of writing, books, and cultural heritage institutions</i>, Vol. 9, No. 1.</p>			
<p>Konsultuojančiųjų dėstytojų vardas, pavardė</p>	<p>Mokslo laipsnis</p>	<p>Pedag. vardas</p>	<p>Svarbiausieji darbai mokslo kryptyje (šakoje) paskelbti per pastaruosius 5 metus</p>
<p>Arvydas Pacevičius</p>	<p>Dr.</p>	<p>Prof.</p>	<p>PACEVIČIUS, Arvydas. Cultural relations between Dünaburg and Vilnius in the second half of the 18th century - begining of the 19th century: the case of Jesuit book collections, in <i>Vėsture: avoti un cilvēki</i>. T. XXI: History. Sources and people. Daugavpils: Daugavpils Universitātes Akadēmiskais apgāds Saule, 2018. P. 286-293.</p> <p>PACEVIČIUS, Arvydas. Dar carski z 1829 r. – książki Uniwersytetu Wileńskiego przekazane Bibliotece Abowskiej w Helsinkach. Z badań nad książką i księgozbiorami historycznymi. Tom specjalny : Polonika w zbiorach obcych / Pod redakcją naukową Jacka Puchalskiego, Agnieszki Chamery-Nowak i Doroty Pietrzkiwicz. Warszawa : Oficyna Wydawnicza ASPRA. ISSN 1897-0788. 2017, p. 121-138.</p> <p>PACEVIČIUS, Arvydas. Egodokumentiniai tyrimai: senos erdvės - nauji horizontai. Iš <i>Bibliotheca Litwana IV: privačioji raštija ir egodokumentinis paveldas</i> / sudarytojas Arvydas Pacevičius. Vilnius : Akademine leidyba, 2017. ISBN 9789955337089. p. 11-20.</p> <p>PACEVIČIUS, Arvydas. Zapiski własnościowe w książkach oraz małe formy literackie jako źródło do badań mentalności. In <i>Klasztory mnisze na wschodnich terenach dawnej Rzeczypospolitej od XVI do początków XX wieku.</i> / Jolanty Gwioździk, Rafała Witkowskiego, Andrzej</p>

			<p>Marka Wyrwy (eds.). Poznań: Wydawnictwo Nauka I Innowacje, 2014. p. 381–389. ISBN 9788363795412.</p> <p>PACEVIČIUS, Arvydas. <i>Vilniaus viešoji biblioteka ir jos metraštininkas Vasilijus Demidovskis</i>. Vilniaus viešosios bibliotekos dienoraštis 1910–1911. Sudarytojas ir parengėjas Arvydas Pacevičius. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla, 2014. p. 13–44.</p> <p>PACEVIČIUS, Arvydas. Pažaislio kamaldulių vienuolyno biblioteka: raida, išsklaidymo keliai ir paveldas. Iš <i>Pažaislio vienuolyno 350 metų istorija: mokslinių straipsnių rinktinė</i>, sudarė Mindaugas Paknys. Vilnius: Lietuvos kultūros tyrimų institutas, 2014. p. 307–348.</p>
Arūnas Gudinaičius	Dr.	Doc.	<p>GUDINAVIČIUS, Arūnas; ŠUMINAS, Andrius (2018). Choosing a book by its cover: analysis of a reader's choice. <i>Journal of Documentation</i>, Vol. 74 Issue: 2, pp. 430-446.</p> <p>MACEVICIUTE, Elena, WILSON, T. D., GUDINAVIČIUS, Arūnas, ŠUMINAS, Andrius (2017). E-books in academic libraries: results of a survey carried out in Sweden and Lithuania. <i>Information Research</i>. Sheffield: University of Sheffield, Vol. 22, No. 3, paper no. 762.</p> <p>GUDINAVIČIUS, Arūnas (2016). Towards understanding the differences between reading on paper and screen: measuring attention changes in brain activity. <i>Libellarium: journal for the research of writing, books, and cultural heritage institutions</i>, Vol. 9, No. 1.</p> <p>GUDINAVIČIUS, Arūnas; ŠUMINAS, Andrius; MACEVIČIŪTĖ, Elena (2015). E-book publishing in Lithuania: the publisher's perspective. <i>Information Research</i>, Sheffield: University of Sheffield, Vol. 20, No. 2, paper no. 672.</p> <p>ŠUMINAS, Andrius; GUDINAVIČIUS, Arūnas (2015). Web Usability Evaluation Based on Eye Tracking. Case Study of Lithuanian National Museum Website. <i>ZIN – Information studies</i>, Vol. 53, No. 1(105), p. 96-112.</p> <p>GUDINAVIČIUS, Arūnas (2015). Ebooks in Lithuania. <i>LOGOS. Journal of the World Publishing Community</i>, Volume 26, Issue 1, p. 19-26.</p>
Patvirtinta Socialinių mokslų srities Komunikacijos ir informacijos krypties Doktorantūros komitete 2018 m. lapkričio 26 d., protokolo Nr. 160000-KI-137			
Komiteto pirmininkė prof. dr. Aušra Navickienė			

